

УНИВЕРЗИТЕТ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ДРАМСКИХ УМЕТНОСТИ
ДРАМАТУРГИЈА

ДРАМАТУРГИЈА I
КОМПЛЕТ РАДОВА

КОСТА ПЕШЕВСКИ

БЕОГРАД

2005.

УНИВЕРЗИТЕТ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ДРАМСКИХ УМЕТНОСТИ
ДРАМАТУРГИЈА I
ПРОФЕСОР: СТЕВАН КОПРИВИЦА

ЈЕДНОЧИНКА ПО ОРИГИНАЛНОЈ ИДЕЈИ
« АНТИХРИСТ СУПЕРСТАР »
РАЗОТКРИВАЊЕ ЈЕДНОГ ГАДА У САМО ЈЕДНОМ ЧИНУ

КОСТА ПЕШЕВСКИ
БЕОГРАД
2005.

ЛИЦА:

Радослав (глумац, средње педесете)

Велизар (продуцент с Бродвеја, око шездесет)

Добривоје (конобар, касне двадесете)

(Мали, али отмено уређен ресторан. У дну сале, на средини, је шанк. У предњем делу је неколико столова. У шанку стоји конобар Добривоје и брише чаше. Улази Радослав. Прелази погледом преко сале.)

РАДОСЛАВ

Добро вече, желим.

ДОБРИВОЈЕ

Изволите.

РАДОСЛАВ

Треба ми господин Велизар Вуловић.

ДОБРИВОЈЕ

Ви сте Радослав?

РАДОСЛАВ

Ја сам. Имам договор с господином Велизаром да се нађемо овде, отприлике у ово време.

ДОБРИВОЈЕ

Да, да, да, знам. Све знам. Рекао ми је, све ми је рекао.

Седите молим вас, изволите. Дајте ми сако да га окачим.

(Добривоје скида сако Радославу. Радослав седа за један од столова.)

ДОБРИВОЈЕ

Е, па овако. Господин Велизар ће мало да закасни и због тога се извињава. Зато ми је дао наређење да се побринем за вас кад стигнете. Рекао је да слободно наручите шта год желите. Вечерас сте његов гост.

РАДОСЛАВ

Лепо. А он је, рекао бих, овде редован.

ДОБРИВОЈЕ

Он је власник.

РАДОСЛАВ

Лепо. Видим, никога немате вечерас. Је л' то тако свако вече?

ДОБРИВОЈЕ

А, неее. Само вечерас је празно. Господин Велизар је рекао да вечерас не примам никога.

РАДОСЛАВ

Због чега?

ДОБРИВОЈЕ

Због вас. Кад има пословне разговоре, он затвори кафану на цео дан или вече. Али не због свакога. А за вечерас је, богами, баш онако изричито нагласио да никога не пуштам. Ви сте му изгледа веома важни.

РАДОСЛАВ

Па због тога касни.

ДОБРИВОЈЕ

Јаој, није он крив, верујте ми. Сигурно није успео да се извуче, где год да је. Знате, враћа се у Америку за три дана, а мора да заврши толико послова и да се види с пријатељима. Знате, није био овде већ две године и...

РАДОСЛАВ

Добро, добро, опусти се. Нисам ја полиција. Само констатујем.

ДОБРИВОЈЕ

Сад ће он. Сваког момента.

РАДОСЛАВ

Значи вечерас затворено.

ДОБРИВОЈЕ

Затворено. Па ко не би због вас затворио кафану?

РАДОСЛАВ

Што? Јесам ли ја нека бела мечка?

ДОБРИВОЈЕ

Ма хајте, немојте сад да се правите. Па не долази овде свако вече Раша Стојановић.

РАДОСЛАВ

Дозволи да погодим. Знаш ме с телевизије. Је л' тако?

ДОБРИВОЈЕ

Ах, с телевизије.Знам ја вас одасвуда!

РАДОСЛАВ

Ма, не причај!

ДОБРИВОЈЕ

Ау! Је л' знате ви колико сам ја пута гледао «Поподневни воз за Алексинац», што у биоскопу, што на телевизији.Појма немам.Знате оно кад ви кажете оној глумици, не знам како се зове :«Ћут' ту, да те не прихефтам».Јаоо, мени је то много смешно.Ја то сваки пут кажем жени, онако у шали, кад ме нешто изнервира.

РАДОСЛАВ

И ја то често кажем својој жени, али озбиљно.

ДОБРИВОЈЕ

А моја жена! Она што вас обожава.Све је ваше представе и филмове гледала.Све.

РАДОСЛАВ

Ма није могуће!Све?

ДОБРИВОЈЕ

Све!

РАДОСЛАВ

Е, кад је тако онда да поздравиш госпођу кад дођеш кући.

ДОБРИВОЈЕ

О, па она ће да одлепи.То ће њој да буде...ја не знам просто да ли смем? Јој, видите мене стао овде, распричао се са вама уместо да радим свој посао.Убио би ме господин Велизар да ме види.Шта би сте попили?

РАДОСЛАВ

Донеси ми киселу.

ДОБРИВОЈЕ

Киселу?

РАДОСЛАВ

Аха.

ДОБРИВОЈЕ

Нећете нешто онако...

РАДОСЛАВ

Не, само воду.

ДОБРИВОЈЕ

Добро, стиже.

РАДОСЛАВ

Шта је, чудно ти? Чуо си да ми глумци пијемо к'о стока па ти необично.

ДОБРИВОЈЕ

Ма, није, боже сачувај, нисам то мислио, ни случајно....

РАДОСЛАВ

Добро си чуо. Баш пијемо к'о стока. Ја не, додуше. Стока има меру, ја немам.

ДОБРИВОЈЕ

Јој немојте више, господине Рашо. Умрећу од смеха. Е, кад будем причао жени...

РАДОСЛАВ

Нећу сад ништа. Касније. Док не завршмо пословни део разговора, ништа. А, после...

ДОБРИВОЈЕ

Е, добри сте Рашо. Сад ће вода (*трчи у шанк*). Искрен да будем, сад већ кад сте поменули, чуо сам ја да ви волите, онако мало, да натегнете. Рекли су ми.

РАДОСЛАВ

А, тако су ти рекли?

ДОБРИВОЈЕ

А ви сте Велизаров стари пријатељ?

РАДОСЛАВ

Ма, какви. Никад га нисам видео у животу. Једанпут смо се чули телефоном. Пре три дана.

ДОБРИВОЈЕ

Стварно?!

РАДОСЛАВ

Аха. Повезао ме с њим Љубиша, управник мог матичног позоришта. Он га зна од пре пар година, кад је био у Америци.

ДОБРИВОЈЕ

Само да вам кажем, господин Велизар вам је сила. Побеглао је из ове вукојебине још пре три 'ес' година. Сад је тамо, преко, бог и батина.

РАДОСЛАВ

Стварно? А шта је овде радио?

ДОБРИВОЈЕ

Немам појма, право да вам кажем. Али он вам је сад, тамо у Америци, главни менаџер за позоришта и за глумце.

РАДОСЛАВ

То сам чуо.

(Брујање мотора споља. Добривоје прилази прозору.)

ДОБРИВОЈЕ

А, ево га. Стиже.

(Прилази вратима отвара их. Улази Велизар)

ВЕЛИЗАР

Аууу, мислио сам да никад нећу стићи. Никад. Добро сам жив остао. Гост је, видим, стигао. *(Прилази столу, пружа руку Радославу)*. Велизар, овог пута, лично и непосредно *(рукују се)*. Задовољство ми је. Извини због кашњења, молим те.

РАДОСЛАВ

Ма, ништа. Само кад сте ви стигли.

ВЕЛИЗАР

Као прво, без персирања. Наши смо, што се каже. Добривоје,
јел' ми пазиш на госта?

РАДОСЛАВ

Пази, богами. Без бриге.

ВЕЛИЗАР

То ми је драго да чујем. Рашо, ја не могу теби да опишем
колико је мени драго што се нас двојица напоскон упознајемо.

РАДОСЛАВ

А и ти ме знаш с телевизије, к'о и овај Добривоје.

ВЕЛИЗАР

Ма дај, не зајебавај ме. Ја сам ти у овом свом послу, тамо
напољу, упознао глумаца... ти би сад зинуо кад бих ти навео
само пар имена. Ево реци сам, прво име које ти падне на
памет.

РАДОСЛАВ

Паја Патак.

ВЕЛИЗАР

Ма тај ти је кретенчина.

(Засмеју се обојица)

ВЕЛИЗАР

Сад ћеш мислити да ти се увлачим, али од оних које знам
теби нико не може да присмрди. Е зато ми је невероватно да
се ми тек сада упознајемо.

РАДОСЛАВ

Ал' ти умеш да му га дајеш по просеравању.

ВЕЛИЗАР

Ма које просеравање! »Ухваћени у забраву«, «Смрт грађанина
Ускоковића», «Свитање у долини изгубљених». Човече! Што су
то биле филмчине! И то због тебе. Само због тебе.

РАДОСЛАВ

Кад би ти само знао како сам ја то преко воље одрадио? Не, озбиљно ти кажем. Ја се и не сећам тих снимања. Озбиљно! То је тако све нешто било онако успут.

(Добривоје долази с киселом водом)

ДОБРИВОЈЕ

А мени је најбољи «Дивље трешње».

ВЕЛИЗАР

Ћути, бре, ти Добривоје. 'Ајде бежи тамо. Ради нешто.

(Радославу). Одрадио си онако успут. Ма немој ми, сад ту... па добио си «Златну арену» у Пули за ту улогу. А филм је био, онако, ни тамо ни овамо.

РАДОСЛАВ

Е сад, «Златна арена». Па није то «Оскар».

ВЕЛИЗАР

Није једна, али три јесу. Знаш како, једанпут је случајност, двапут је већ завера. А три пута, о томе да не причам.

РАДОСЛАВ

Па ти боље од мене знаш шта сам, кад, и зашта добио. Тачно. Три «Златне арене». Али није да их не би мењао за један «Оскар».

ВЕЛИЗАР

Ех, «Оскар». Знаш ти ја сто педест којекавих курајбера који су га добили, па нису били после ни бољи ни лошији након што су га узели. Али нико није бољи од тебе.

РАДОСЛАВ

Мени је, уствари, највећи комплимент што ми више не дају те локалне награде. Знају да мени не требају ни за који ђаво, а овим млађима значе ваљада нешто.

ВЕЛИЗАР

А у позоришту? Онај «Балкански шпијун» што је играо у «Југословенском». То ти је била таква мајсторија. Оно је, стварно, било да се занесвести човек колико је било добро. Јеси за њега добио на «Стеријином» награду?

РАДОСЛАВ

Једну од.

ВЕЛИЗАР

Једну од четири. Једну од четири, Рашо. Е, сад те ја подсећам. Ти као не знаш? Био си фантастичан. Никад боље одигран подсатанар.

РАДОСЛАВ

Било је ОК.

ВЕЛИЗАР

Ма, не свирај ту. Шта ОК? Било је светски. Немаш ти, пријатељу, шта више овде да тражиш. Све си одиграо. Зато сам ја дошао овде. По тебе. Да те водим у Америку.

РАДОСЛАВ

А, колико си глумаца до сада одвео тамо?

ВЕЛИЗАР

Право да ти кажем, појма немам. Глумаца, редитеља, сценографа. Идем по белом свету кад налетим на некога ко ми се свиди ја га поведем са собом. А знаш ли колико сам људи повео одавде? Никога.

РАДОСЛАВ

Баш никога?

ВЕЛИЗАР

Ниједног! Али, не зато што су лоши. Нега зато што су непоуздани. Ниједан договор не могу да испуне, само те нешто лажу, фолирају, касне. Мука ми је од тога. И ти касниш, Радославе. Али промениће се то, видећеш.

РАДОСЛАВ

Откуд ти знаш да ја касним? Ево данас сам стигао пре тебе.

ВЕЛИЗАР

Знам ја све о теби. Таква ми је природа посла, да знам све о свакоме. Знам те, Радославе, већ тридесет година. Откад си се појавио.

РАДОСЛАВ

Стварно? Па, зато си дотле и догурао. Добро си информисан.

ВЕЛИЗАР

Ниси ни свестан. Него, да пређемо ми на посао. Овако; позориште с Бродвеја, за које тренутно радим, припрема «Фауста» за следећу сезону.

РАДОСЛАВ

Фауст на Бродверју?

ВЕЛИЗАР

Аха, мјузикл. Потпуно једна ударена ствар. Концепт, баш онако, блесав. Режираће Бесонов.

РАДОСЛАВ

Који Бесонов?

ВЕЛИЗАР

Па, Олег.

РАДОСЛАВ

Олег Бесонов! Онај Олег Бесонов! Ма ти мене зајебаваш!

ВЕЛИЗАР

Нема код мене зајебанције кад је посао у питању. Шта ти је? Па ја с њим радим већ десет година. Ја сам га довео из Москве. Био је клинац. 25–26 година. Тек је био завршио академију. Сада је велики играч, богами. Захваљујући мени.

РАДОСЛАВ

И где сам ја у тој целој комбинацији?

ВЕЛИЗАР

Главна улога, наравно.

РАДОСЛАВ

Чекај, стани, полако. Сад си ме, онако мало,
избомбардовао. Америка, Бродвеј, Бесонов.

ВЕЛИЗАР

Шта друго, Радославе? Шта друго за тебе? Шта ти имаш више
овде да тражиш? Ништа? Знаш ли ти кад сам ја тебе први пут
гледао? Гледао сам те још у оном «Ревизору» што је игран у
Новом Саду. Још тада сам те запамтио. И знао сам, е још тад
сам рекао себи: »Овај мали ће да буде опасан!«. И, био сам у
праву. Сад је време да узмеш оно што ти припада. Неодговоран
си, и касниш, и лажеш. Али си прва лига кад радиш свој
посао. Много си добар. Зато ћу да ти прогледам прсте, и да те
водим са собом.

РАДОСЛАВ

(Смеје се) У праву си. Баш ме одлично познајеш. Не знам како,
али ме познајеш. Јесам сам свиња од човека. Биће ту проблема.
Ја не знам језик тако добро.

ВЕЛИЗАР

Ма, какав језик! Научићеш. Имаћеш времена. Не треба ти да им
декламујеш граматику. Треба да их озрачиш. Онако како само ти
умеш. Као што радиш овде. Исто је то свуда. Кад знаш како да
их закуцаш, није битно да ли уопште умеш да говориш. Немој о
томе да размишљаш. Све што треба да урадиш је да дођеш тамо
и да будеш спреман.

РАДОСЛАВ

Знаш ли шта? Ти си један човек чијој се понуди не може
одолети.

ВЕЛИЗАР

Такав сам од памтивека.

(Радослав пружа руку Велизар)

РАДОСЛАВ

Велизаре, мислим да је ово почетак једног дивног пријатељства.

ВЕЛИЗАР

Или можда крај.

(Рукују се)

РАДОСЛАВ

«Ревизор» у Новом Саду.Човече, ал' су то били дани. Младост.Гледао си, кажеш.

ВЕЛИЗАР

Јесам.Опасно си се изгурао тада.Онај матори Милутиновић, што је режирао, није хтео да те узме.Форсирао је оног малог Лончара што је био с тобом на класи.Мали није имао појма.Да му ниси саватао ћерку никад не би добио улогу. Добро је што си то урадио.Њему си учинио услугу, колико и себи.Кад није умео сам да процени, матори јарац.

РАДОСЛАВ

Ма, ко ти је то рекао? Шта? Да не мислиш да ме је због Милене одабрао.

ВЕЛИЗАР

Јок, због бабе моје те је узео.Она га је намолила.Па, он те није волео ни мало.

РАДОСЛАВ

Ма, шта ти о томе знаш?

ВЕЛИЗАР

Знам оно што је знао цео Нови Сад.Сви су знали због чега си добио улогу.

РАДОСЛАВ

То су причали они који су ме мрзели, а било их је колико хоћеш? А знаш због кога? Због ње.Знаш ли ти да је у Милену тада било заљубљено пола Новог Сада и Београда.

ВЕЛИЗАР

То је тачно.

РАДОСЛАВ

Јурио је син француског амбасадора. Долазио је у Нови Сад на сваку њену представу с цвећем и осталим срањима. А да не причам о осталим, којекаким, јебиветрима који су се секли на њу, и спопадали је. Нису могли да ми опросте што сам је баш ја освојио и онда им није преостало ништа друго него да серу наоколо.

ВЕЛИЗАР

Није ни чудо. Баш је била лепотица.

РАДОСЛАВ

Најлепша. Ти си неки невиђен фантом. Све знаш. Изгледа да си се баш мувао тамо тих дана. А уопште се не сећам твоје њушке.

ВЕЛИЗАР

Што јој направи оно, несрећнице?

РАДОСЛАВ

Коме? Шта?

ВЕЛИЗАР

Милени! Упропастио си девојку.

РАДОСЛАВ

...?

ВЕЛИЗАР

Шутнуо си је чим су те позвали да се вратиш у Београд да снимаш филм. Био си добар у «Ревизору» па су те кренули послови. Вратио си се кући, она је остала тамо. После два дана је завршила у болници јер се накљукала лековима. Једва су је извукли. Фино ти је послужила.

РАДОСЛАВ

Прекини! Откуд ти такве глупости! Она је мене оставила! Ја сам је волео. Звао сам је да пође са мном у Београд. Није хтела. Била је патолошки везана за оног свог лудог оца.

ВЕЛИЗАР

Кога си звао? Њу! Јеси мало сутра! Продавао си јој муда за бубреге док си био тамо, и док си радио представу. Еј, бре били сте верени. Она је мислила да ћеш ти да се ожениш њом.

РАДОСЛАВ

И хтео сам.

ВЕЛИЗАР

Исто као што си хтео да је водиш у Париз да тамо живите. Сећаш се како си јој испирао мозак? Кад те позову да тамо снимаш филмове водићеш и њу, па ћете да се проводите по Паризу. А онда ћете даље.

РАДОСЛАВ

Откуд ти то знаш? Ти си њен пријатељ? Дошао си да ми натрљаваш на лице њен јад и несрећу као да је то моја кривица. С којим правом то радиш?

ВЕЛИЗАР

С пуним правом, Рашо! И нисам њен пријатељ. Ја је и не познајем лично!

РАДОСЛАВ

Па зашто се ти онда бавиш тиме?

ВЕЛИЗАР

Јадница је потпуно скренула после тога. Никада се није опоравила. Остала је сама. Потпуно је скренула. Да сам ја неки њен пријатељ, не бих дошао да разговарам с тобом, него да те упуцам и да одем, да се не осврнем. Отац је послао у Берлин, код неких рођака да се мало среди. Није јој много помогло. И дан данас живи у Новом Саду, без икога. Знаш ли то, Рашо?

РАДОСЛАВ

Знам. Не знам само откуд ти све то знаш? Није се због мене отровала.

ВЕЛИЗАР

А због кога онда?

РАДОСЛАВ

Откуд ја знам. Била је мало чудна, онако ћудљива. Ко зна шта се људима мота по глави? Ко зна какав јој је био однос с тим њеним оцем? Није мени увек ту било све чисто. Нисам никад желео да се тиме бавим али било је ту нешто чудно.

ВЕЛИЗАР

Тако ти мислиш, а? Па ти, изгледа, немаш ни трунке стида и срама. Још ћеш човека да оптужиш да је манијак. Немаш ти везе с њеном несрећом. Наравно да немаш.

РАДОСЛАВ

Апсолутно немам.

ВЕЛИЗАР

Као што немаш везе ни с пола ове дечурлије по граду. Ових клинки, што их саватаваш по којекаквим рупама, што после доживљавају нервне сломове кад их одјебеш.

РАДОСЛАВ

Ма дај, немој ми само око тога срати. Пази мене! Сад ти се, као ја, правдам. Траже деца сама. Шта ја да им радим?

ДОБРИВОЈЕ

Јесте, јесте. Баш сам ја скоро седео у једном кафићу. Неке две мале гледају инсерт из оне ваше серије. Јој, да сте их чули шта причају.

ВЕЛИЗАР

Добривоје, 'ајде м'рш у тај шанк и немој да сам те више чуо. Чули ли ти њега: »Ја видео, ја чуо«.

ДОБРИВОЈЕ

Извињавам се. Ја рек'о само да кажем шта сам чуо (одлази).

ВЕЛИЗАР

Само би да забада нос где му није место. Ал' шта ћу, не могу да га најурим. Уствари, он ради за мене, малтене, бесплатно. Дугује ми нешто од раније.

РАДОСЛАВ

Волим, није да не волим младу пичетину. Знаш како каже народ: »Боље млада девојка, него матора баба».

ВЕЛИЗАР

Јесте. Твоја Марија је баш баба. Колико има година. 35–36. Много. А?

РАДОСЛАВ

Ти, наравно, знаш и Марију.

ВЕЛИЗАР

Наравно да знам. Фина жена. Млада, пристојна. Много вам је слатка мала Сања. Лепо дете. На мајку. Штета што ћеш и њу да сахраниш као Јагоду.

РАДОСЛАВ

Слушај, хајде да не спомињемо Јагоду.

РАДОСЛАВ

Зна Марија све о твојим швалерацијама, да знаш. Али ћути и трпи. И једе се жива. Додуше, Јагода није само због тога прегорела. Имала је и теже муке.

РАДОСЛАВ

Ти си пандур. Је л' тако?

ВЕЛИЗАР

Чуј, пандур. Мало сам боље информисан и од полицијске архиве, тако да не бих могао никако да будем пандур.

РАДОСЛАВ

Јагода је била болесна. Патила је од астме још као девојка. Кад сам се вратио из Новог Сада упознао сам је код једног пријатеља на некој прослави.

ВЕЛИЗАР

Код Јакше, кад му се родио син.

РАДОСЛАВ

Да код њега. Имала је 22–23 године. Већ је била болесна. Још од детињства. Било је гадно кад је требало да роди Машу.

Срећом, извукла се.

ВЕЛИЗАР

Да, тада се извукла. Међутим, када је Маша после настрадала... е то већ није преживела.

РАДОСЛАВ

Прекини! Немој да ти падне на памет да...

ВЕЛИЗАР

Шта Радославе? Да спомињем Машу? Не прича ти се о томе?

РАДОСЛАВ

Знаш ме из Новог Сада. То је било пре тридесет година. Толико си дуго у Америци. Тада си отишао, а знаш где сам био и шта сам радио после.

ВЕЛИЗАР

За мене проток информација није просторно условљен.

РАДОСЛАВ

Америка, Бродвеј. А? Да знаш да сам ти већ био поверовао. Шта хоћеш ти од мене? Шта хоћеш, ко год да си?

ВЕЛИЗАР

За то ћеш морати да сачекаш крај комада.

РАДОСЛАВ

Ааа, фино ми је Љубиша ово наместио. Убићу га чим га видим.

ВЕЛИЗАР

Ко? Управник? Што? Зато што си му јебо жену? Ма јок. Не зна он за то. Тај ти је овца невиђена. Он је један од ретких који ми ништа не дугују као Добривоје и ти.

РАДОСЛАВ

Шта ти ја то дугујем?

ВЕЛИЗАР

Радославе, Рашо дугујеш ми много више него што можеш да наслутиш.

ДОБРИВОЈЕ

Верујте ми није тешко постати господин Велизаров дужник. Постанете то а да нисте ни свесни.

РАДОСЛАВ

А ти ниси имао да му платиш цех па му ту сад переш судове?

ДОБРИВОЈЕ

Па мало је компликованије од тога, али формално на то се своди.

ВЕЛИЗАР

И Јагода је знала какав си гад. Знала је и трпела. Док је подизала Машу, још је и могла да издржи. Носила се са свиме што си радио, јер није имала снаге да те остави. Али када се ОНО догодило, више није имала разлог да живи. Умрла је на путу до болнице од астматичног напада. Само шест месеци после Маше. Човече не могу да верујем да си се оженио Маријом само четири месеца после тога. Додуше колико си се с њом швалерисао, пре тога? Две године.

РАДОСЛАВ

Јагода је била срећна поред мене. Није моја кривица што је била лошег здравља. И шта ако сам се оженио с Маријом одмах после? Шта је требало да радим? Да цркнем? Да се закључам у подрум?

ВЕЛИЗАР

Ма боже сачувај! Што ти мислиш да ја тебе осуђујем? Опустите се мало. Само причамо.

РАДОСЛАВ

Тренутно се осећам веома расположено да те олупам о овај сто, али се суздржавам јер желим да чујем све што имаш.

Добривоје донеси ми виски.

ДОБРИВОЈЕ

Зар нисте рекли да не пијете на пословним разговорима?

РАДОСЛАВ

Ово више није пословни разговор.

ВЕЛИЗАР

Наравно да јесте.Итекако је послован, али нема везе.Донеси му виски, Добривоје.Донеси целу флашу.

РАДОСЛАВ

Јагода је била болесна.После Машиног несрећног случаја стање јој се погоршало.

ВЕЛИЗАР

То је само дотукло.Знала је годинама за све твоје швалерке.

РАДОСЛАВ

Није она знала ништа.Па шта и да је знала.Уосталом, која то жена није у стању да прогута једну или две швалерације.

ВЕЛИЗАР

Једну-две да.Али сто педесет паралелних? Па то је већ превише.Три године си био с оном малом Јадранком што је играла у Атељеу.Знала је за то од почетка.Јадранка је полудела због тебе.Размишљала је да ли да оде код Јагоде или да побегне из Београда.Ипак је одлучила ово друго.Није имала срца да ти то уради.А требало је.

РАДОСЛАВ

Знам.Рекла ми је пре него што је отишла.Не знам само ко је теби то рекао? Ма нећу више ни да питам.Ја се надам да ћеш ми сам рећи кад ти досади ово малтретирање.

ВЕЛИЗАР

И сада живи у Бечу.Само не глуми.Пере судове у ресторану.Да прехрани сина.Твог сина.

РАДОСЛАВ

Знам.

ВЕЛИЗАР

Знаш када је Јагода пукла? Онда кад си цинкарио колеге из Народног. То је за њу био такав удар. После је било срамота да изађе на улицу.

РАДОСЛАВ

Кога сам цинкарио? Када?

ВЕЛИЗАР

Када? Кога? Шта? Почиње, помало, да ме вређа твој однос према мени. И даље се правиш мутав на све што кажем.

РАДОСЛАВ

Ја појма немамо чему ти причаш.

ВЕЛИЗАР

Причам о ономе када сте пре двадесет година у Народном основали оно срање. Оно, ваше «Уметничко-интелектуална иницијатива за мирно раздружење». Нешто сте се скупљали по позоришту месец дана, играли сте се велике завере. Е онда су вас ови из државне, који су наравно знали за то од почетка, звали једног по једног на информативни. Наравно то су све радили колико да се мало зајебавају. Јасно им је било колико сте смешни. А ти си се тако усрао да си одрукао цео ансамбл. После си био управник.

РАДОСЛАВ

Мени су тада претили. Говорили су ми грозне ствари. Ја сам имао породицу коју сам издржавао.

ВЕЛИЗАР

Ма, не сери, бре. Ко ти је претио?

РАДОСЛАВ

У полицији.

ВЕЛИЗАР

И другима су претили, и други су имали породице па нису никога одрукали. Само си ти попустио. То је била стандардна пандурска процедура. Доведу те, мало те испитају, мало ти серу и пусте те кући. Само си ти пристао да цинкариш. И све си измислио. А нико ти није претио.

РАДОСЛАВ

Јесу, претили су ми.

ВЕЛИЗАР

Јесу, јесу, ал' фотељом. И пристао си, без проблема.» Да ли би сте нам у казали на оне који су можда учествовали у субверзивним...», «Бих што да не бих; тај, тај, тај!» Је л' тако било Рашо? Јесте, наравно да јесте!

РАДОСЛАВ

Престани!

(Добривоје доноси виски)

ДОБРИВОЈЕ

Јој, а сећате се како се усрао кад су га довели. А кад је сазнао да још хоће и да га награде... јао што је био срећан. Ја нисам видео никога ко тако радо потказује пријатеље.

ВЕЛИЗАР

(Смејући се) Добривоје, ко је тебе шта питао? Е, не можеш наћи данас доброг конобара.

РАДОСЛАВ

Конобара, а? Овај је све, само не конобар. Значи и ти си у шеми Добривоје. Ово је оно, како се каже, добар и лош пандур, а?

ДОБРИВОЈЕ

Велизаре право да вам кажем, да мени неко понуди да ја вас тужакам, па да после ја будем власник ресторана ја би' пристао. Што да не би'.

ВЕЛИЗАР

Верујем. Зато и јеси ту где си. (Радославу) Остали су људи без посла. Све су их најурили.

РАДОСЛАВ

Иначе су хтели да им дају отказе.

ВЕЛИЗАР

Јесу, чим утврде ко је све неподобан. И утврдили су захваљујући теби. Је ли што их ниси вратио на посао кад си постао управник?

РАДОСЛАВ

Ја нисам имао надлежност да то урадим.

ВЕЛИЗАР

Јок, и ниси. Ниси смео.

РАДОСЛАВ

Па шта су који мој имали да се гурају у политику!

ВЕЛИЗАР

Е, тако реци! Сад већ личиш на себе. Тачно бре, шта су имали да се курче? То ми се свиђа код тебе. Немаш ни трунке савести. Увек су други криви. Од правог си материјала, зато сам те и одабрао.

РАДОСЛАВ

За шта? За Бродвеј.

ВЕЛИЗАР

За главну улогу. У мом филму.

РАДОСЛАВ

Којем? «Успомене маторог воајера», «Полицијске приче».

ВЕЛИЗАР

Пробај са «Приче из подземља».

РАДОСЛАВ

Ионако сам се склонио с управничког места после шест месеци.

ВЕЛИЗАР

Ма, није ти то ни требало.Фино ти је дошло онда.А и било је ред да нешто добијеш кад си онолике људе оцрнео.Лепши је осећај кад радиш за награде.Само Јагоди није било пријатно.
РАДОСЛАВ

Ја њој никада нисам рекао за тај разговор у полицији.
РАДОСЛАВ

Није било ни потребе.Знали су то сви.Било јој је непријатно да изађе на улицу, да не би срела некога од твојих пријатеља.Тада се потпуно повукла у кућу.
РАДОСЛАВ

Говорила је да се плаши да излази да јој не позли док је сама на улици.
ВЕЛИЗАР

И веруј ми, позлило би јој да је срела нелког од твојих колега који су због тебе најурени.Знаш, она није била као ти.Имала је савест.И душу.Ти је немаш већ одавно.
РАДОСЛАВ

Никада ми није ништа рекла.
ВЕЛИЗАР

Није смела.Плашила те се.Тада се повукла у неки свој свет.Ништа јој друго није преостало.Није ни имала свој живот.Она није нигде излазила, ти никад ниси био ту.
РАДОСЛАВ

Ти знаш да се она повукла « у неки свој свет ». Не сери !
ВЕЛИЗАР

Претпостављам. Једино тако могу да објасним чињеницу да је нон стоп била у кући а да није приметила шта се дешава с Машом.
РАДОСЛАВ

Шта се то дешавало с Машом ?

ВЕЛИЗАР

Па знаш, оно, да је била наркоман.

РАДОСЛАВ

Маша није била наркоман. Била је добро дете.

ВЕЛИЗАР

Била је наркоман, Радославе и ти то знаш. Онда ниси знао. Ниси никад с њом ни попричао, онако људски. Ниси имао прилику да приметитиш да се променила. Али после си сазнао и немој да се правиш изненађен.

РАДОСЛАВ

Ухватила се у лоше друштво тамо на факултету. Нашла је неког момка који је био дилер. Ја сам њега хтео да нађем, после. Хтео сам да га убијем, да га задавим. Једва су ме спречили. А тај говнар се после свега вратио кући. Не сећам се више одакле је био.

ВЕЛИЗАР

Тај говнар нит' је био дилер, нит' је био лош момак. Звао се Милош. Када се Маша убила, побегао је кући да не би полудео. Био је заљубљен у њу.

РАДОСЛАВ

Маша се није убила! Предозирали су је у неком клубу.

ВЕЛИЗАР

Нису је предозираЛИ него се предозираЛА! Урадила је то намерно. Већ је била тешко навучена!

РАДОСЛАВ

Престани! Не сери! Не сери, чујеш ли ме !

ВЕЛИЗАР

Била је наркоман још од средње школе. Прво лак, па онда све тежи. Тог малог су, кад се вратио кући, лечили две године. Прво од дроге, а онда од нервног слома. На крају се излечио сам тако што је скочио кроз прозор.

РАДОСЛАВ

Ко си ти ? Шта си ти ? Ти си манијак, монструм. Ти мене прогањаш цео живот. Да би неко толико знао о некоме требало би да се не одваја од њега. Немој ми рећи само да си познаво Машу.

ВЕЛИЗАР

Само кроз посматрање.

РАДОСЛАВ

Био сам у позоришту кад су ми јавили да је умрла. Било је пола три, можда три. Остали смо мало дуже после представе. Звао ме је неки човек из полиције. Када ми је рекао мислио сам да је нека идиотска шала, или да хоће да ме испровоцирају. Мало сам био испараноисан од те полиције после оних саслушања. Требало ми је времена да схватим шта хоће да ми каже. Тек кад сам видео ургентном центру њено тело на оном кревету, онако бледо, непомично, схватио сам шта се дешава.

ДОБРИВОЈЕ

Била је добра девојка. Али није имала контролу. Није имао ко да пази на њу. Отргла се и...тако то иде.

ВЕЛИЗАР

То си тачно рекао Добривоје.

ДОБРИВОЈЕ

Ниси ти крив Радославе. Родитељи не умеју да прихвате такве ствари. Промичу им пред очима они и не примете. Ниси ти једини.

ВЕЛИЗАР

Јагода је виђала сваки дан, а није сумњала да нешто није у реду. Била је изгубљена. Да је неко питао шта се дешава, рекла би: » Ма уморна је, сваки дан је на факултету. А мора мало и да изађе. »

РАДОСЛАВ

Пизда јој матерна, она смотана. Вечито је од мене очекивала да све радим. Није могла ни о чему да води рачуна. Да могу само још то да јој кажем.

ВЕЛИЗАР

Говорио си јој то сваки дан. Био си ретко код куће, али кад си био фино си јој држао предавања. Јебо си јој матер.

РАДОСЛАВ

И нисам погрешо. Тако да испусти дете.

ВЕЛИЗАР

Ааа, немој тако. Па, имао си и ти своју шансу да је извучеш али ниси обратио пажњу. Малу, али ипак шансу.

РАДОСЛАВ

Када сам је имао ?

ВЕЛИЗАР

Да ли се сећаш тог дана када ?

РАДОСЛАВ

Шта мислиш ?

ВЕЛИЗАР

Пре него што си изашао из куће рекла ти је, чекај, чекај да се сетим како је било. Овако, она је рекла:

« Где ћеш ? »

« На посао, сине. »

« Остани. »

« Не могу. Морам да идем »

« Па добро. Али да знаш, можда више нећу бити ту кад се вратиш, па се више никад не видимо. »

А све је рекла онако у шали. Ко би рекао да мисли озбиљно.

Сећаш се ?

ДОБРИВОЈЕ

Јесте тако је било.

(Радослав потпуно забезекнуто гледа у Велизара. Дуго ћути.)

РАДОСЛАВ

Ти никако не можеш да знаш за то. Разумеш ли ме ? То није могуће. Она је то рекла мени. Само мени. Ти си ми прислушкивао стан, или шта ? То не зна нико осим мене.

ВЕЛИЗАР

И мене.А ево зна и Добривоје.

РАДОСЛАВ

Не могу више.Ја...не могу.Шта ти хоћеш? Колико још мисдлиш да ме мучиш ? Шта још хоћеш ? Шта ти треба ?

ВЕЛИЗАР

Оно што ми дугујеш већ тридесет година. Твоја душа. Имао си славу, имао си паре, провод, жене, пиће, ни на чему ниси себе ускратио. То Радославе кошта.Хоћу а наплатим рачун.

РАДОСЛАВ

А ти си тај, значи. Ја нисам тражио ништа од онога што сам имао.

ВЕЛИЗАР

Јеси, јеси. Тражио си, и те како.

РАДОСЛАВ

Ја тебе никад нисам у животу видео.

ВЕЛИЗАР

Ниси. Није ни било потребе. Не мораш да ме видиш да би ме позвао и привио уз себе. Мене је призвао к себи свако ко мисли да мало пара, провода, јебања, славе вреди више него туђи живот. Свако ко тако вреднује ствари, истог часа је постао моја муштерија. Ја са тобом живим тридесет година и крчим ти пут. Свако ко је прегажен на твом путу је моје дело, а теби се пише на рачун. Твој рачун је попуњен.

РАДОСЛАВ

Цркни гаде ! Ја ником ништа не дугујем. Све што сам освојио је моје. Моје, разумеш ли ?

ВЕЛИЗАР

И моје. Ми смо једно, Рашо. Ти си човек коме је само властито дупе светиња. Самим тим си идеално друштво за мене ? Али ја сам лоше друштво за тебе. И за свакога.

РАДОСЛАВ

И шта сада ?

ВЕЛИЗАР

Добривоје ! Донеси рачун.

(Добривоје прилази столу. Доноси послужавник на којем је револвер и спушта на сто. Одлази.)

РАДОСЛАВ

Тако значи.

ВЕЛИЗАР

Баш тако.

(Велизар узима револвер с послужавника и опружа га Радославу)

РАДОСЛАВ

Па хајде нек' ти буде. Ионако немам баш богзнашта да оставим па да ми буде жао.

ВЕЛИЗАР

Имаш Марију. И Сању.

РАДОСЛАВ

Нисам више жељан ничега. Све сам имао што сам хтео, свега сам се заситио. И посисао сам довољно отрова да ми не буде жао што напуштам овакво место. И да се опет родим све бих поново овако, баш овако. Ништа не бих мењао. Ништа ! Можда би ти волео да ја сада кукам пред тобом и да те молим за милост, али неће бити тако. Дај то овамо!

(Радослав узима револвер и прислања га на браду. Велизар устаје окреће се на другу страну. Иде до прозора. Гледа напоље. Радослав притиска окидач. Револвер шкљоцне.)

РАДОСЛАВ

Шта је ово ? Ово је празно. Што ме зајебаваш ?

ВЕЛИЗАР

Пун је свет говнара и ситних душа које за зрно задовољства мени дају све што имају. И после падају као покошени.

РАДОСЛАВ

Где ? У паклу.

ВЕЛИЗАР

У паклу. А знаш ли где је пакао ? Није ни у подземљу, ни на небу. Пакао је у глави. Људи срљају у сопствену пропаст. Чине то са задовољством. После не могу да побегну сами од себе. Савест им не даје да побегну. То је, Рашо, пакао. Али ти немаш савест. Зато за тебе пакао не постоји.

РАДОСЛАВ

И шта сада хоћеш ?

ВЕЛИЗАР

Ја сам хтео да наплатим дуг, али не могу. Преварио си ме. Обећао си ми своју душу а ти је уствари немаш. Никад је ниси ни имао. А добио си што си хтео.

РАДОСЛАВ

И како ћеш сада да наплатиш ?

ВЕЛИЗАР

Орадићеш. Водим те са собом. Рекао сам ти, са собом водим најбоље. Ти јеси најбољи. Бићеш мој човек. Погледај овог Добривоја. Знаш ли шта је урадио ? Убио човек кума јер се заљубио у његову жену. У куму.

ДОБРИВОЈЕ

Истина је, богами !

ВЕЛИЗАР

Мислиш ли да се каје. Мало сутра ! Боли га уво ! И шта да радиш таквом човеку? Да га казниш, не можеш. Можеш да га пошаљеш у затвор, али тај би се и тамо снашао. И онда шта да радим ? Поведем га са собом. Користан је.

РАДОСЛАВ

Тако значи. Хоћеш да ти рибама судове и чаше.

ВЕЛИЗАР

А, не. Судови су за Добривоја. Он је ситан играч. А за тебе имам много боље планове. Ти си прва лига. Ти си направљен од мог штофа.

РАДОСЛАВ

Где ћемо, на Бродвеј ?

ВЕЛИЗАР

Ма какав Бродвеј! Шта је Бродвеј ? Пар смрдљивих улица. Тебе чека више од тога. Ти мораш да развијеш свој потенцијал до краја.

РАДОСЛАВ

А где то ?

ВЕЛИЗАР

Ја тебе сада водим на једну другу позорницу која је као створена за тебе. Сва светла биће стално упрта у тебе. Твој таленат заблистаће пуним сјајем јер ће се сјединити с твојом недостатком савести. Људи ће те мрзети, али ће много волети да те гледају. И гледаће те сваки дан. Кад отворе новине, кад укључе телевизоре. Ти ћеш им говорити оно што желе да чују. И толико ћеш бити добар у тој новој улози да ће сви заборавити ко си био пре и шта си радио. Носићеш тамно одело и бићеш фин према свакоме.

РАДОСЛАВ

Хоћеш да будем политичар ?

ВЕЛИЗАР

Хоћу да будеш оно што јеси. Оно због чега сам одабрао баш тебе да будеш мој пријатељ и сарадник. Хоћу да будеш најгори међу људима а најбољи међу мојим ученицима.

РАДОСЛАВ

И нећу због тога да испаштам ?

ВЕЛИЗАР

Наравно са хоћеш. Само не данас. Није твој ред. Има времена. Имаш још послова које треба да завршиш.

(Велизар скида с чивилука Радославов сако. Прилази му с раширеним сакоом.)

ВЕЛИЗАР

Устани, Рашо. Идемо. имамо посла.

(Радослав устаје, облачи сако који му Велизар придржава.)

РАДОСЛАВ

Па да кренемо.

ВЕЛИЗАР

Добривоје, одосмо. Погаси светла затвори и немој да ми ту вилениш после радног времена. Посматрам те, знаш.

ДОБРИВОЈЕ

Лаку ноћ, господине Велизаре. вама, господине Рашо.

(Велизар и Радослав одлазе.)

КРАЈ

